

“ການສ້າງຄືນໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າ” ການຫັນປ່ຽນ
ຂອງອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ໄປສູ່ສດຖະ
ກິດສີຂຽວພາຍຫຼັງໝົດພະຍາດອັກເສບປອດ
ສາຍພັນໃໝ່ (COVID-19)

ການປະເມີນ ແລະ ບາງຂໍ້ສະເໜີແນະນຳສໍາລັບສະມາຊິກສະພາ

 ASEAN PARLIAMENTARIANS
FOR HUMAN RIGHTS

 Hanns
Seidel
Foundation

ສະຫລຸບໂດຍຫຍໍ້

ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ-19 ແລະ ການຖືກຖອຍທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ຕາມມາ ແມ່ນໄດ້ເຮັດໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມລົ້ມເຫຼວ ແລະ ຄວາມບອບບາງຂອງລະບົບເສດຖະກິດຂອງພວກເຮົາໃນປັດຈຸບັນ, ເຊິ່ງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດຫຼາຍກວ່າຄວາມຢູ່ດີກິນດີຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບຢ່າງຮຸນແຮງ ແລະ ຄວາມລົ້ມເຫຼວໃນການປົກປ້ອງຜູ້ທີ່ມີຄວາມຄວາມສ່ຽງຫຼາຍທີ່ສຸດ.

ໃນຂະນະທີ່ບັນດາປະເທດໃນເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ພວມໃຊ້ມາດຕະການເພື່ອຟື້ນຟູຈາກການຖືກຖອຍທາງດ້ານເສດຖະກິດຈາກແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ ໂຄວິດ 19, ລວມເຖິງນະໂຍບາຍເພື່ອກະຕຸ້ນເສດຖະກິດຂອງຕົນ, ປັດຈຸບັນຖືເປັນໂອກາດທີ່ເໝາະສົມທີ່ຈະແຍກຕົວການການປະຕິບັດແບບເກົ່າ ແລະ ຫັນໄປສູ່ເສດຖະກິດທີ່ຍຸຕິທຳ, ຍືນຍົງ ແລະ ຍືດຢູນໄດ້ ເຊິ່ງສາມາດປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດຂອງທຸກຄົນໄດ້.

ການຫັນໄປສູ່ເສດຖະກິດສີຂຽວ (ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ) ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຄວາມພະຍາຍາມ “ການສ້າງຄືນໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າ” ທີ່ກວມເຖິງການປ່ຽນຈາກອຸດສາຫະກຳທີ່ນຳໃຊ້ນຳມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ແທນທີ່ດ້ວຍການນຸ່ງຮູ້ແຫຼ່ງພະລັງງານທີ່ສະອາດ ແລະ ສາມາດທົດແທນໄດ້ ເຊິ່ງເປັນສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດມີນະໂຍບາຍທີ່ອ່ອນໄຫວ ຫຼື ບໍ່ມີນິນລະພິດເລີຍ ພ້ອມຊ່ວຍຫຼຸດການປ່ອຍອາຍພິດເຮືອນແກ້ວ (GHG) ແລະ ພາວະໂລກຮ້ອນນຳອີກ.

ເນື່ອງຈາກເປັນໜຶ່ງໃນພາກພື້ນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍທີ່ສຸດໃນໂລກ ຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ, ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງ ໄດ້ມີຫຼາຍຢ່າງທີ່ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງ ຈາກການນຳເອົາທິດສະດີການຟື້ນຟູເສດຖະກິດສີຂຽວຈາກໂຄວິດ 19 ມາໃຊ້. ໃນກອບການຟື້ນຟູທີ່ສົມບູນແບບຂອງອາຊຽນ, ລັດຖະບານຂອງປະເທດໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງ ໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າ: “ການປ່ຽນ ແປງດິນຟ້າອາກາດເປັນຄວາມສ່ຽງຂັ້ນພື້ນຖານຂອງອາຊຽນ” ແລະ “ການກະທຳເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດຄວນຈະດຳເນີນທັນທີ”¹

ແຜນຟື້ນຟູພະຍາດໂຄວິດ 19 ສີຂຽວຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດໄດ້. ນອກນັ້ນ, ມັນຍັງຊ່ວຍຫຼີກລ້ຽງການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາ GDP ຂອງອາຊຽນໄດ້ 6.5%, ຫຼຸດຜ່ອນອິດທິພົນຂອງພາກພື້ນ, ຊ່ວຍສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃນຂະແໜງການທີ່ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ; ແລະ ການແກ້ໄຂວິກິດດ້ານສິດທິມະນຸດທີ່ຮຸນແຮງ ອັນເກີດຈາກພະຍາດໂຄວິດ 19 ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ

ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ ສະມາຊິກສະພາຄວາມໂອ້ອາດນີ້ໄວ້, ສະມາຊິກລັດຖະສະພາອາຊຽນເພື່ອສິດທິມະນຸດ (APHR) ໄດ້ປະເມີນມາດຕະການຟື້ນຟູຢູ່ໃນປະເທດອິນໂດເນເຊຍ, ມາເລເຊຍ, ຟິລິບປິນ, ສິງກະໂປ, ໄທ, ຕີມໍເລດເຕ ໃນລະຫວ່າງເດືອນກຸມພາ 2020 ເຖິງ ເດືອນເມສາ 2021. ການປະເມີນດັ່ງກ່າວແມ່ນຈັດຂຶ້ນເພື່ອກຳນົດວິທີປະຕິບັດທີ່ສຸດທີ່ສະມາຊິກສະພາສາມາດນຳໄປປັບໃຊ້ໃນປະເທດຂອງຕົນໄດ້ ລວມທັງບັນດາອຸປະສັກດ້ານໂຄງສ້າງທີ່ຕົນເອງຕ້ອງຜ່ານຜ່າ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ເສດຖະກິດສີຂຽວ. ຈາກການປະເມີນດັ່ງກ່າວ, APHR ພົບວ່າມີການນຳເອົາມາດຕະການນະໂຍບາຍສີຂຽວພຽງເລັກນ້ອຍມານຳໃຊ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນຟື້ນຟູ ພະຍາດໂຄວິດ 19 ແຫ່ງຊາດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ມາດຕະການດ້ານດີບາງຢ່າງທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງໄດ້ຖືກທຳລາຍຢ່າງໜັກໜ່ວງ ໂດຍການຍອມຮັບຢ່າງກວ້າງຂວາງຂອງບັນດາສິ່ງທີ່ຈະນຳໄປສູ່ພາວະໂລກຮ້ອນ ແລະ ສ້າງສິ່ງກົດຂວາງທີ່ສຳຄັນຕໍ່ການຫັນປ່ຽນເສດຖະກິດທາດກາກບອນຕໍ່າ. ເຫັນໄດ້ວ່າບັນດາປະເທດໃນພາກພື້ນຂາດຍຸດທະສາດທີ່ເປັນເອກະພາບໃນການຟື້ນຟູສີຂຽວຈາກພະຍາດ ໂຄວິດ 19.

1 ກອງເລຂາອາຊຽນ (ພະຈິກ 2020) ກອບການຟື້ນຟູແບບສົມບູນແບບຂອງອາຊຽນ. ກອງປະຊຸມສຸດຍອດອາຊຽນ ຄັ້ງທີ 37, ທີ່ ນະຄອນຫຼວງຮ່າໂນ້ຍ, ຫວຍດນາມ: ກອງເລຂາອາຊຽນ, ໜ້າທີ 38.

ໃນບັນດານະໂຍບາຍຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ເອື້ອອຳນວຍສຳລັບການຫັນປ່ຽນເສດຖະກິດສີຂຽວ ປະກອບມີ:

- ເງິນອຸດໜູນ ແລະ ການຫຼຸດພາສີສຳລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຊັ່ນ: ຢູ່ປະເທດອິນໂດເນເຊຍ ແລະ ປະເທດ ຟິລິບປິນ ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງເອົາການຫຼຸດອັດຕາພາສີສຳລັບອຸດສາຫະກຳ ແລະ ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງ ທີ່ໃຊ້ໂຄງການພະລັງງານທົດແທນ;
- ຂັ້ນພາສີສຳລັບສິນຄ້າທີ່ເປັນຕະລາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມເຊັ່ນ: ໃນປະເທດສິງກະໂປ ລັດຖະບານຄາດວ່າຈະເພີ່ມອັດຕາການເກັບພາສີນີ້ຈົນເປັນ 15% ຕໍ່ລິດ ເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງເປົ້າໝາຍໄລຍະຍາວຂອງຕົນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນລິດໄຟຟ້າ;
- ການລົງທຶນໃສ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງການຂົນສົ່ງທີ່ສະອາດ ເຊັ່ນ: ລັດຖະບານຂອງປະເທດຟິລິບປິນໄດ້ຈັດສັນງົບປະມານເພື່ອພັດທະນາທາງຍ່າງທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ ແລະ ທາງລົດຖີບທີ່ມີການປົກກັນ ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍ Bayanihan ເພື່ອພື້ນຟູໃຫ້ເປັນກົດໝາຍໜຶ່ງດຽວ (One Act) ທີ່ປະກາດໃຊ້ໃນເດືອນກັນຍາ 2020;
- ສົ່ງຈູງໃຈສຳລັບລິດໄຟຟ້າ ເຊັ່ນ: ລັດຖະບານຂອງປະເທດສິງກະໂປໃຫ້ສ່ວນຫຼຸດຄ່າຈິດທະບຽນ ແລະ ອາກອນທາງຖະໜົນ (ຄ່າທາງ) ສຳລັບເຈົ້າຂອງລິດໄຟຟ້າໃນໄລຍະການແຜ່ລະບາດ;
- ການລົງທຶນໃສ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານພະລັງງານສະອາດ ດັ່ງທີ່ເຫັນຢູ່ໃນປະເທດ ອິນໂດເນເຊຍ, ມາເລເຊຍ ແລະ ສິງກະໂປ ທີ່ລັດຖະບານໄດ້ອອກມາດຕະການເພື່ອເລັ່ງການຜະລິດພະລັງງານສະອາດໂດຍການຊຸກຍູ້ການຕິດຕັ້ງແຜ່ງພະລັງງານແສງອາທິດ (ໂຊລ້າເຊວ) ເທິງຊັ້ນດາດຟ້າ, ໄຟເຍືອງທາງ LED ແລະ ສາຍສົ່ງ;
- ການສະໜອງທຶນເພື່ອການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາທີ່ສະອາດ ແມ່ນເຫັນໃນປະເທດໄທ ເຊິ່ງໃນເດືອນ ພະຈິກ 2020, ຄະນະກຳມະການສົ່ງເສີມການລົງທຶນໄດ້ອະນຸມັດໂຄງການມູນຄ່າຫຼາຍກວ່າ 1 ຕື້ ໂດລາສະຫະລັດ ເຊິ່ງກວມເອົາຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ, ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການພັດທະນາລິດໄຟຟ້າ;
- ສົ່ງຈູງໃຈໃຫ້ນຳໃຊ້ເຄື່ອງໃຊ້ໄຟຟ້າສະອາດ ແລະ ປະຫຍັດພະລັງງານ ດັ່ງທີ່ເຫັນໃນປະເທດສິງກະໂປ ທີ່ລັດຖະບານໄດ້ມອບບັດຄູປອງຄິວເຮືອນສຳລັບເຄື່ອງໃຊ້ໄຟຟ້າທີ່ປະຫຍັດພະລັງງານ ແລະ ປະຫຍັດນ້ຳ ເຊັ່ນ: ຕູ້ເຢັນທີ່ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຝັກບົວແບບປະຫຍັດນ້ຳ ແລະ ດອກໄຟ LED;
- ສະໜັບສະໜູນການຍົກລະດັບອາຄານ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສສີຂຽວ ເຊັ່ນ: ປະເທດສິງກະໂປ ທີ່ລັດຖະບານອາດແຜ່ນຈະຍົກລະດັບປະສິດທິພາບດ້ານພະລັງງານຂັ້ນຕໍ່າສູດຂອງອາຄານໃໝ່ ແລະ ອາຄານທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນວ່າອາຄານໃນສິງກະໂປຢ່າງໜ້ອຍ ໘໐% ຈະເປັນສີຂຽວພາຍໃນປີ ໒໐໓໐;²
- ການລົງທຶນໃສ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງທາງທຳມະຊາດ ແລະ ພື້ນທີ່ສີຂຽວ ເຊັ່ນ: ໃນປະເທດສິງກະໂປ ທີ່ລັດຖະບານໄດ້ທຸ້ມເທຊັບພະຍາກອນເພື່ອປັບປຸງພູມສັນຖານທຳມະຊາດຂອງປະເທດ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ນະໂຍບາຍເຫຼົ່ານີ້ຖືກທຳລາຍຢ່າງຮຸນແຮງໂດຍຫຼາຍຢ່າງທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ຕົວຢ່າງ: ເງິນກູ້ທີ່ບໍ່ມີເງື່ອນໄຂສີຂຽວສຳລັບທຸລະກິດປ່ອຍອາຍພິດເຮືອນແກ້ວ ສູງເຖິງ ໕໐ ລ້ານໂດລາ ສະຫະລັດ ໃນປະເທດ ອິນໂດເນເຊຍ, ມາເລເຊຍ, ຟິລິບປິນ ແລະ ສິງກະໂປ.³ ເງິນອຸດໜູນຈາກລັດຖະບານສຳລັບຜະລິດຕະພັນ ແລະ ອຸດສາຫະກຳທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຍັງດ້ານກັບມາດຕະການທາງບວກທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຍົກຕົວຢ່າງ, ລັດຖະບານມາເລເຊຍໄດ້ຍົກເວັ້ນການເສຍພາສີ ການຂາຍລິດໃຫຍ່ທີ່ຜະລິດໃນຢູ່ພາຍໃນປະເທດ, ຊຸກຍູ້ໃຫ້ລິດທີ່ມີນິນລະພິດສູງຂຶ້ນໂດຍອີງໃສ່ການປ່ອຍອາຍພິດເຮືອນແກ້ວ.⁴ ນອກຈາກນີ້, ຍັງບໍ່ພົບຫຼັກຖານຂອງການຝຶກອົບຮົມພະນັກງານສີຂຽວ ແລະ ມາດຕະການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃນໄລຍະການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດ, ເຊິ່ງເປັນການກົດຂວາງຄວາມສາມາດຂອງພາກພື້ນໃນການກ້າວໄປສູ່ເສດຖະກິດສີຂຽວຢ່າງໄວ.

ໃນບັນດາປະເທດທີ່ເປັນສູນກາງ, ສິງກະໂປມີມາດຕະການພື້ນຟູຫຼາຍທີ່ສຸດໃນພາກສ່ວນຕ່າງໆ ທີ່ສະໜັບສະໜູນການພື້ນຟູສີຂຽວ, ໃນຂະນະທີ່ປະເທດອິນໂດເນເຊຍ ແລະ ຟິລິບປິນມີມາດຕະການພື້ນຟູທີ່ຄິດຄ້ານກັນຫຼາຍທີ່ສຸດ.

2 “ສີຂຽວ” ໃນຕົວຢ່າງນີ້ແມ່ນໝາຍເຖິງອາຄານຕາມຂໍ້ກຳນົດດ້ານປະສິດທິພາບພະລັງງານຂັ້ນຕໍ່າທີ່ກຳນົດເຖິງໜ່ວຍງານອາຄານ ແລະ ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ສະພາອາຄານສີຂຽວແຫ່ງ ສິງກະໂປ ໃນແຜນແມ່ບົດອາຄານສີຂຽວຂອງສິງກະໂປ. ເບິ່ງເພີ່ມເຕີມໄດ້ທີ່: <https://www1.bca.gov.sg/buildsg/sustainability/green-building-masterplans>.

3 ADB. (26 ຕມສາ 2021). ຖານຂໍ້ມູນນະໂຍບາຍພະຍາດໂຄວິດ 19 ຂອງ ADB. ຂໍ້ມູນຄິດໄລ່ຈາກ 01 – ການສະໜັບສະໜູນສະພາບຕ່ອງ ແລະ 04 – ການສະໜັບສະໜູນທຶນໃນປະເທດ ອິນໂດເນເຊຍ, ມາເລເຊຍ, ຟິລິບປິນ ແລະ ສິງກະໂປ. <https://covid19policy.adb.org/policy-measures>.

4 Justin Lim. (ມີນາ 2021). ສະມາຄົມລິດຍົນມາເລເຊຍກ່າວວ່າ ຍັງບໍ່ມີແຜນທີ່ຈະຍົກເວັ້ນພາສີການຂາຍ. ຕະຫຼາດ Edge. <https://www.theedgemarkets.com/article/malaysian-automotive-association-says-has-not-planned-apply-sales-tax-exemption-extension>.

ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສໍາຄັນຢູ່ໃນພາກພື້ນໃນການເປີດການພື້ນຟູ ສີຂຽວ ປະກອບມີ ກອບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງອົງການທີ່ ອ່ອນແອຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ, ຂໍ້ຈໍາກັດດ້ານຊັບພະຍາກອນ ແລະ ການຂາດຄວາມໄປ່ງໃສຂອງຂໍ້ມູນ ແລະ ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບັນດາຂະແໜງການ.

ເພື່ອກ້າວໄປທາງໜ້າ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕໍ່ວຽກງານດ້ານນິຕິກຳຂອງສະມາຊິກສະພາ (ສສຊ) ຈະມີຜົນກະທົບໄລຍະ ຍາວຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ເສດຖະກິດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ໃນສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ບັນດາສະມາຊິກສະພາມີບົດບາດສໍາຄັນ ເພື່ອສົ່ງເສີມການພື້ນຟູສີຂຽວ. ດ້ວຍອໍານາດທາງນິຕິບັນຍັດ, ການຕິດຕາມກວດກາດ້ານງົບປະມານ ແລະ ອໍານາດຕາມ ລັດຖະທໍາມະນູນ ສະມາຊິກສະພາເປັນຫົວໃຈສໍາຄັນຂອງການປະຕິບັດຄໍາໝັ້ນສັນຍາການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ເຊິ່ງກໍານົດຮູບແບບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ. ຜູ້ແທນຍັງສາມາດມີບົດບາດພິເສດໃນການເຮັດໃຫ້ພາກພື້ນຖືກ “ສ້າງຄືນໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າ” ດ້ວຍການ:

- ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບັນດາລັດຖະບານນໍາສົ່ງບັນດາເບົ້າໝາຍ NDC ທີ່ມີຄວາມຄາດຫວັງສູງໃຫ້ແກ່ ສັນຍາປາຣີ ແລະ ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ກັບບັນດາເບົ້າໝາຍທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ໂດຍຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປັບປຸງຄວາມຄືບໜ້າຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
- ການນໍາໃຊ້ຖະແຫລງການ APHR, ບົດລາຍງານນີ້ ແລະ ບັນດາເອກກະສານອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສົ່ງເສີມການ ຮັບຮອງເອົາບັນດານະໂຍບາຍການພື້ນຟູສີຂຽວທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ມາໃຊ້;
- ຈັດສັນງົບປະມານຕາມລໍາດັບບຸລິມະສິດກ່ຽວກັບພະລັງງານທົດແທນ, ການຂົນສົ່ງສາທາລະນະ, ປະສິດທິພາບທາງ ດ້ານພະລັງງານ, ພາຫະນະນໍາໃຊ້ພະລັງງານໄຟຟ້າ ແລະ ບັນດາຂົງເຂດສໍາຄັນອື່ນໆທີ່ສະໜັບສະໜູນການຫັນ ປ່ຽນທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ມີທາດກາກບອນຕໍ່າ;
- ສົ່ງເສີມການລົງທຶນໃສ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງທໍາມະຊາດ ແລະ ພື້ນທີ່ສີຂຽວ ໃນລະຫວ່າງການອະພິປາຍເລື່ອງງົບ ປະມານ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງຄວາມເສຍຫາຍທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກໄພພິບັດທີ່ມາຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າ ອາກາດ, ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ນໍ້າຖ້ວມ;
- ຮັບປະກັນການປະເມີນຜົນກະທົບທາງຕໍ່ສິ່ງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ສໍາລັບທຸກໆໂຄງການພື້ນຟູ ໂດຍມີການປຶກສາ ຫາລືກັບປະຊາຊົນ ກ່ອນຕັດສິນໃຈອະນຸມັດໃນກອງປະຊຸມສະພາແຫ່ງຊາດ;
- ເວົ້າເຖິງຄວາມເປັນຫວ່າງຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສິດທິມະນຸດ ໃນການພັດທະນາຖ່ານຫີນ ແລະ ບັນດານະໂຍບາຍທີ່ ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ເຊິ່ງອາດຈະເພີ່ມການສູນເສຍ GDP ເພີ່ມຂຶ້ນໃນອານາຄົດ;
- ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນຢ່າງມີຄວາມໝາຍ ແລະ ສິດໃນການມີສ່ວນຮ່ວມດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອ ຮັບປະກັນການພື້ນຟູສີຂຽວ ທີ່ສະໜັບສະໜູນສິດທິມະນຸດຂອງສ່ວນບຸກຄົນ;
- ການສ້າງກອບວຽກລະດັບຊາດກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດທີ່ສອດຄ່ອງກັບສັນຍາປາຣີ ເພື່ອປັບປຸງ ຄວາມສົມບູນລະຫວ່າງນິຕິກຳດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ດ້ານເສດຖະກິດຂອງຊາດ ພ້ອມທັງສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນ ການຕິດຕາມກວດກາຂຽກພັນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບສາກົນ;
- ຈັດກອງປະຊຸມຮ່ວມກັບບັນດາຜູ້ມີສິດເລືອກຕັ້ງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈບັນຫາສະພາບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າ ອາກາດທີ່ເປັນບັນຫາເລິ່ງດ່ວນ ພ້ອມຍົກບັນຫາເຫລົ່ານີ້ຂຶ້ນສະເຫນີຕໍ່ລັດຖະບານ;
- ໂດຍການນໍາໃຊ້ບັນດາກໍາມາທິການຕ່າງໆໃນສະພາ ແລະ ການປະຊຸມເພື່ອຊີ້ແຈງ ແນໃສ່ແກ້ໄຂບັນຫາການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຮຽກຮ້ອງເອົາຂໍ້ມູນຈາກຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼື ພາກສ່ວນອື່ນ ທີ່ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານ ເຊັ່ນ: ບັນດາກຸ່ມຄົນໃນສິ່ງຄົມ ເພື່ອເຮັດແຜນພື້ນຟູ.

“ການສ້າງຄືນໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າ” ການຫັນປ່ຽນ
ຂອງອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ໄປສູ່ສດຖະກິດ
ສີຂຽວພາຍຫຼັງໝົດພະຍາດອັກເສບປອດສາຍ
ພັນໃໝ່ (COVID-19)

ການປະເມີນ ແລະ ບາງຂໍ້ສະເໜີແນະນຳສໍາລັບສະມາຊິກສະພາ